

ESPai DE SUPORT I INNOVACIÓ DOCENT: TRES ANYS DE TREBALL COL-LABORATIU

Gisela Rodríguez Hansen
Universitat Autònoma de Barcelona
gisela.rodriguezhanzen@gmail.com

Resum

L'evolució dels tres anys de treball col·laboratiu dels Assistents de Titulació de la Facultat de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona ha demostrat ser un mètode eficaç en la consecució de les seves tasques de suport a la docència. S'analitzen els resultats derivats d'enquestes de satisfacció al professorat de la Facultat i als propis estudiants participants.

Text de la comunicació

- **Objectius**

Aquest curs 2012-2013 és el tercer que la Facultat de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) disposa dels Assistents de Titulació (AT, d'ara en endavant), que donen suport a la docència i que, de manera innovadora i diferencial a la resta de facultats, treballen de forma col·laborativa.

La retroalimentació informal rebuda per part del professorat al llarg d'aquests anys sembla reflectir l'eficàcia d'aquest mètode de treball. A més, es disposen dels resultats d'una enquesta de satisfacció dirigida als docents obtinguts el curs passat que corroboren aquesta impressió. Així, la proposta de comunicació present té l'objectiu global de confirmar aquesta tendència i aportar robustesa a l'argumentació sobre el benefici de la metodologia del treball col·laboratiu. Per dur a terme tal comesa, s'han administrat dues enquestes de satisfacció: una dirigida als docents, i una altra als actuals i antics AT.

Es desglossen a partir d'aquí dos subobjectius: 1) Anàlisi dels resultats de les enquestes de satisfacció docent i als actuals i antics AT d'aquest curs (2012-2013), i 2) Anàlisi comparativa evolutiva dels resultats de les dues enquestes de satisfacció docents (2011-2012 i 2012-2013).

- **Introducció: Els Assistents de Titulació i el treball col·laboratiu**

Què són i què fan els Assistents de Titulació?

Els AT de la Facultat de Psicologia de la UAB són un equip de dotze alumnes que donen suport a la docència en les seves tasques delegables, dins l'Espai de Suport i Innovació Docent (ESID) de la mateixa facultat. L'equip es completa amb la figura d'una coordinadora, que fa de nexa entre les necessitats del professorat i els AT i condueix l'organització del grup.

Les diverses tasques que realitzen els AT es poden classificar en les següents categories:

- ❖ **Assistència a la docència i avaluació presencials:** Consisteix en el suport dins l'aula durant la docència dirigida. També es presta assistència a l'avaluació ajudant al

professorat durant la vigilància d'exàmens i evidències d'aprenentatge (e.g.: repartir exàmens, recollir-los, enganxar cartells informatius per la facultat, etc.).

- ❖ **Assistència a la docència i avaluació no presencials:** S'elaboren esborranys o primeres propostes de material docent i es col·labora amb el disseny d'algunes pràctiques. Es faciliten programes per organitzar el temari o enllaçar webs d'interès, programari de recerca bibliogràfica (com ara *Zotero*), assistència i gestió de les aules *Moodle/Campus Virtual*, i creació de gestors de qualificacions.
- ❖ **PIAP:** Es dona un suport integral al servei de Préstec d'Instruments d'Avaluació Psicològica (PIAP) de la Facultat, depenent de l'ESID, que consisteix en explicar la normativa, cercar els tests psicològics i gestionar-ne el préstec, així com procurar assistència en la correcció quan se sol·licita.
- ❖ **Tasques internes:** Projectes propis dels AT com la creació del programa "Troba't", adreçat a l'alumnat d'intercanvi de la Facultat; organització d'actes acadèmics; confecció d'enquestes per avaluar la pròpia actuació; o presentació a congressos; entre d'altres.

Què és el treball col·laboratiu?

Com descriu Jiménez-González (2009), el treball col·laboratiu són tots aquells processos intencionals d'un grup per tal d'assolir un objectiu o objectius comuns, amb la finalitat de promoure l'intercanvi d'idees i accions dels membres implicats en el procés. Les tasques són assignades en funció de les habilitats i competències específiques individuals requerides per a complir una determinada meta sota la conducció d'un coordinador. Els resultats obtinguts no són la sumatòria del treball en grup, sinó el reflex de la seva cohesió. És per això que Echazarreta et al. (2009) subratllen la importància de discernir entre treball col·laboratiu i altres modalitats d'organització grupal i proposen una sèrie de característiques diferenciadores.

D'altra banda, López (2009) recalca la importància creixent de les TIC (Tecnologies de la Informació i la Comunicació) en el treball col·laboratiu.

El treball col·laboratiu dels Assistents de Titulació

- ❖ **Tasques transversals (assistència a la docència i avaluació no presencials, i tasques internes):** La coordinadora avalua la pertinència de les demandes rebudes per part del professorat (a través del *Protocol de gestió de tasques*, una eina-formulari creada per a tal fi), així com els recursos disponibles per a realitzar-les. Llavors aquestes s'assignen en forma de tasques específiques entre els diferents AT, en funció del seu perfil d'habilitats, càrrega de treball i disponibilitat. Les tasques són assignades en grups no estàtics i rotatius de dos o més AT, fomentant així l'intercanvi d'idees, mètodes i coneixements, així com la responsabilitat compartida.
- ❖ **Tasques de guàrdia (assistència a la docència i avaluació presencials, i PIAP):** Es conformen guàrdies rotatives d'uns dos AT durant tota la jornada lectiva de la facultat a les dependències de l'ESID, durant les quals es realitzen tasques a l'assistència a la docència i avaluació presencials i es dona suport al PIAP, a banda de les tasques transversals assignades.

- ❖ **Reunió setmanal de l'equip:** Espai de trobada bàsic entre els AT i la coordinadora, on es fa el repartiment i el seguiment de les tasques, es recullen noves idees i propostes, es contemplen aspectes susceptibles de ser millorats, i es posen en comú qualsevol dubte, inquietud o dificultat sorgides.
- ❖ **Eines de comunicació i treball intern:** S'ha apostat per les TIC a l'hora de gestionar la coordinació del treball, usant com a eines principals els diversos recursos oferts pel servei *Google*, i *Google Drive* i *Dropbox* per a l'emmagatzematge en línia d'arxius creats per l'equip.

• Metodologia

Per tal d'avaluar l'eficàcia i el rendiment del treball col·laboratiu dels AT, s'han passat dues enquestes de satisfacció dissenyades per a tal fi el curs passat, amb certes modificacions per tal d'obtenir unes dades de major qualitat. D'una banda, una enquesta dirigida als docents, que recull el grau de satisfacció del professorat envers: el servei general ofert per l'ESID, el suport a *Moodle/Campus Virtual*, les tasques dels AT i el servei del PIAP. Un total de disset preguntes avaluades amb dues escales Likert de cinc nivells de resposta i un espai final lliure.

D'altra banda, una enquesta als actuals i antics AT, que recopila diferents aspectes de la seva experiència de treball. Un total de vuit preguntes valorades amb una escala Likert de deu punts, a més de dues d'informació censal, dues d'àmbit laboral, i un espai final lliure.

S'han fet arribar les enquestes als col·lectius implicats a través d'un enllaç electrònic mitjançant l'ús de l'eina d'enquestes del servei web *Google*, durant els mesos de gener a març de 2013, i en ambdós casos s'ha sol·licitat la participació voluntària. En total s'han recollit 64 enquestes dels docents, i 21 dels actuals i antics AT.

Pel que fa als mètodes d'anàlisi de dades, en referència als subobjectius 1 i 2, s'ha aplicat una anàlisi estadística multimètode posant especial èmfasi en l'extracció de mitjanes estàndards simples i comparatives.

• Resultats

1) Anàlisi dels resultats de les enquestes de satisfacció d'aquest curs (2012-2013)

Resultats enquestes docents (curs 2012/13)			
	<i>Variables</i>	<i>Escala Likert 1-5</i>	<i>Percentatges mostrals</i>
Satisfaccions globals	ESID	4,48	89,60%
	Assistència al Moodle/CV	3,98	79,60%
	PIAP	4,28	85,60%
	Augment de coneixements	/	32,50%
Valoració treball AT	Coneixença tasques AT	1,79	35,80%
	Utilitat tasques AT	4,56	91,20%
	Capacitat de resposta AT	4,59	91,80%
	Eficàcia de resposta AT	4,69	93,80%

	Participació activa AT	4,56	91,20%
	<i>Variables</i>	<i>Escala Likert 1-10</i>	<i>Percentatges mostrals</i>
Valoracions tasques específiques	Vigilància d'exàmens	9,36	93,60%
	Suport al Moodle	8,89	88,90%
	Suport Biopac/Educlick	8,39	83,90%
	Incidència a les aules	8,56	85,60%
	Gestor de qualificacions	8,06	80,60%
	Suport general a l'assignatura	8,44	84,40%

De l'**enquesta docent**, s'observen en primer lloc les altes satisfaccions globals envers els serveis generals de l'ESID, d'assistència al Moodle/CV i PIAP ($\pm >4/5$). No obstant, només el 32,5% del professorat considera que ha augmentat el seu coneixement, seguretat i domini de materials nous i/o més complexes gràcies a la tasca de l'ESID i els AT.

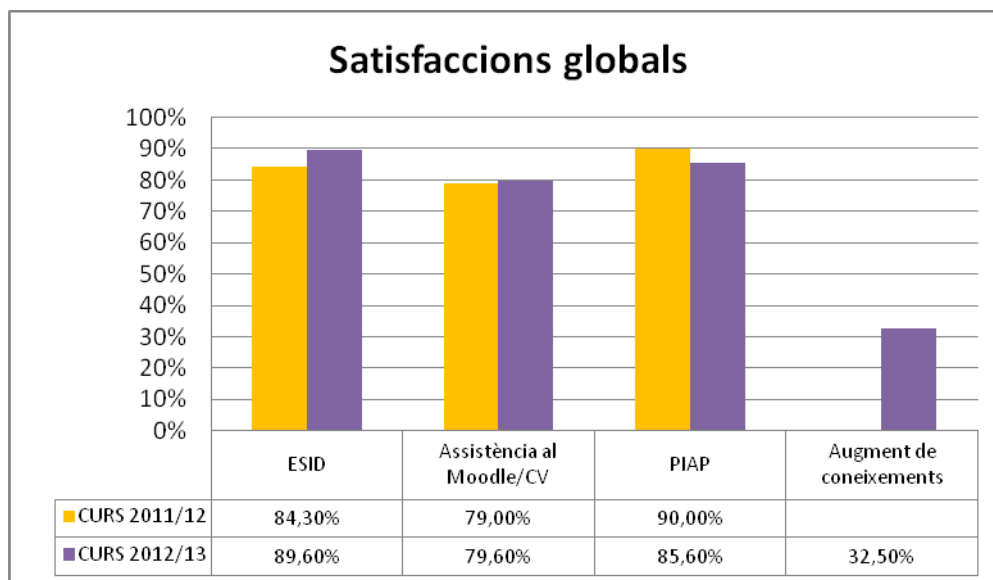
Pel que fa a la valoració específica del treball dels AT, hi ha diverses variables d'interès a tenir en compte. Sobta la baixa puntuació referent a la coneixença de les tasques dels AT, però de forma compensatòria, els docents que sí que en tenen, valoren molt positivament tant la seva utilitat, com la capacitat i eficàcia de resposta dels AT, i la seva participació activa.

Per últim, es pot observar que totes les valoracions de les tasques específiques obtenen puntuacions molt altes, sent la "Vigilància d'exàmens" la que encapçala la llista amb 9.36/10 punts.

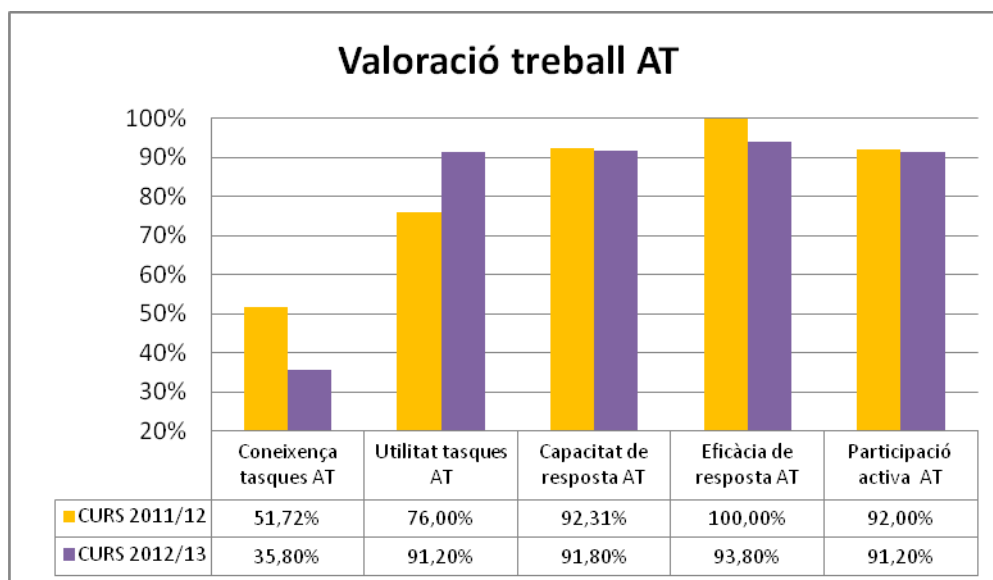
Resultats enquestes antics i actuals AT (curs 2012/13)		
<i>Variables</i>	<i>Escala Likert 1-10</i>	<i>Percentatges mostrals</i>
Satisfacció global de l'experiència	8,38	83,80%
Treball individual	8,04	80,40%
Treball en grup	8,67	86,70%
Treball dels demés	8,19	81,90%
Comunicació interna	8,00	80,00%
Coordinació	7,90	79,00%
Relació amb el professorat	7,62	76,20%
Formació rebuda	7,33	73,30%
Facilitació accés al mercat laboral	/	59,90%
Treballant actualment	/	52,00%

D'altra banda, de l'**enquesta als actuals i antics AT**, destaca també l'alta valoració de la satisfacció global de l'experiència (8,38/10). Les variables que examinen els diferents aspectes del treball dels AT i la seva metodologia (treball individual, treball en grup, treball dels demés, comunicació interna i coordinació) obtenen similarmet valors alts ($\pm >8<9$). S'observen puntuacions lleugerament més baixes ($>7<8$) pel que fa la valoració de la relació amb el professorat i sobre la formació rebuda. Per finalitzar, és d'interès mencionar que una mica més de la meitat dels enquestats consideren que l'experiència com a AT els ha ajudat a entrar al mercat laboral (59,9%), i que un 52% d'ells treballen actualment.

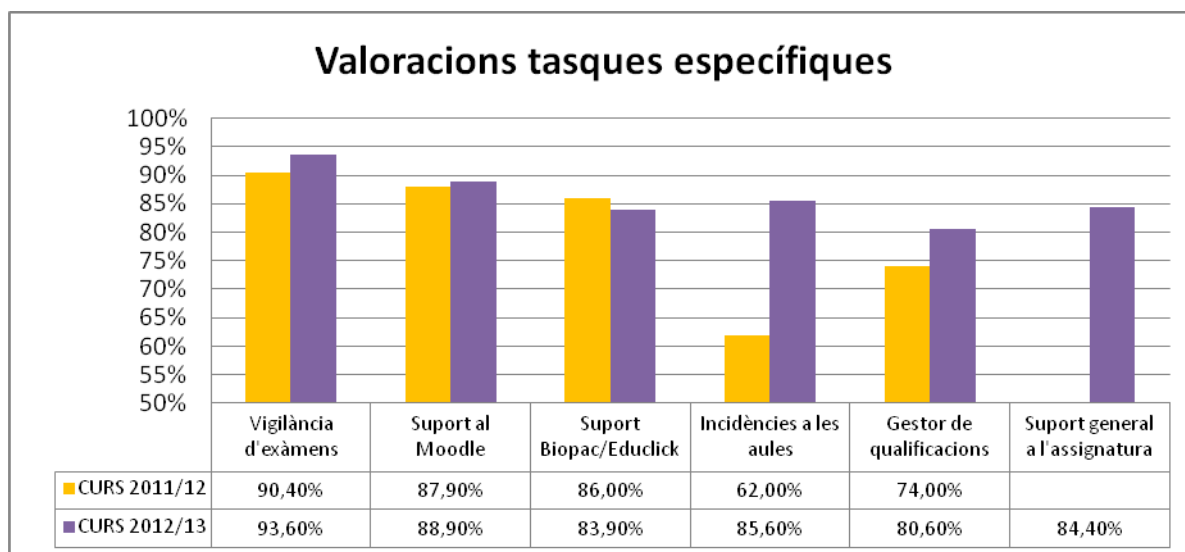
2) Anàlisi comparativa evolutiva dels resultats de les dues enquestes de satisfacció docent (2011-2012 i 2012-2013)

En aquest primer grup de dades sobre **satisfaccions globals**, s'observa que les valoracions són bastant similars entre els dos cursos, amb variacions inferiors a 5 punts en ambdues direccionalitats.

Pel que fa la **valoració del treball dels AT**, destaca notablement la disminució que hi ha hagut en referència al coneixement de les tasques que duen a terme els AT, que ja no era espectacular el curs passat (al voltant del 50%) i que aquest any ha baixat fins a un 35,8%. Cal mencionar no obstant, en aquest cas positivament, el reconeixement de la utilitat de les tasques dels AT (s'ha passat d'un 76 a un 91,2%). La resta de variables mostren valors molt similars, amb variacions més o menys grans entre els dos cursos.

Per últim, en les **valoracions de tasques específiques**, la comparativa dels resultats segueixen el patró de la resta de dades, mostrant valors similars en general, amb lleugers augments o disminució estadísticament no significatius. Destaca només l'augment de la valoració del suport en les "Incidències a les aules", que ha augmentat del 62 al 85,6%; o el menor augment amb la confecció de "Gestors de qualificacions", del 74 al 80%.

Per finalitzar, pel que fa a les **dades qualitatives** (espais finals lliures), aquest any els comentaris dels docents fan referència més freqüentment al servei de préstec de tests (PIAP) amb demandes com l'ampliació del termini per a retornar material. En canvi, el curs passat molts docents esmentaven el seu desconeixement de les tasques dels assistents. Això ens duu a pensar que tot i que la majoria del professorat segueix tenint una desconeixença important de les tasques dels AT (com demostren les dades abans presentades), sembla que no obstant això la figura de l'AT s'ha fet una mica més visible.

Conclusions

Atesa la retroalimentació informal aportada pel professorat, els resultats obtinguts en l'enquesta del curs passat (CIDUI, 2012), i afegint arguments teòrics sobre el treball col·laboratiu, podem afirmar amb certes garanties:

- 1) Que els resultats de l'enquesta de satisfacció docent d'enguany (2012-2013) mostren una satisfacció molt alta general.
- 2) Que la comparació evolutiva de les dades de les dues enquestes docents confirma la tendència ja observada que el treball col·laboratiu aporta una major eficàcia i rendiment.
- 3) Que els resultats de l'enquesta d'experiència dels actuals i antics AT mostren una valoració personal positiva, especialment del treball col·laboratiu i dels mètodes i procediments adquirits en aquest àmbit.

Fent una comparativa amb el nombre de tasques realitzades el curs anterior, enguany aquest volum de treball fet s'ha mantingut i superat. També és important destacar que la nostra participació s'ha ampliat a noves àrees de treball com és la participació en activitats amb la

Fundació Autònoma Solidària, responsabilitzar-nos de la logística i organització d'esdeveniments acadèmics (actes de graduació) i recolzament i acompanyament d'estudiants estrangers de programa propi.

També respecte a les dades d'anys anteriors, hem observat un increment en el grau de satisfacció respecte als serveis prestats de manera tradicional (Suport Moodle i Servei de Préstec d'Instruments).

Partint de tot el que s'ha exposat, creiem prudent considerar el treball col·laboratiu amb una constant coordinació és la clau de l'eficàcia i el rendiment de l'execució de les tasques dels AT. Caldria seguir any rere any l'evolució d'aquestes variables d'una manera més estandarditzada per tal d'obtenir una anàlisi longitudinal consistent. És de destacar també que les altes satisfaccions mostrades per ambdues enquestes, a banda de reafirmar l'eficàcia del treball col·laboratiu a diferents nivells, indiquen una retroalimentació i positiva del mateix. A més, seria interessant desenvolupar noves perspectives per tal d'obtenir una millor comprensió d'aquest fenomen i mesurar amb major precisió tot el seu abast i conseqüències.

Bibliografia

López, A. (2009). El treball col·laboratiu des de la perspectiva de la informació i la documentació: visions i perspectives. *Uocpapers*,8: 32-40.

Jiménez-González, K. (2009). Propuesta estratégica y metodológica para la gestión en el trabajo colaborativo. *Educación*, 33(2): 95-107.

Echazarreta, C., Prados, F., Poch, J., i Soler, J. (2009). La competencia «El trabajo colaborativo»: una oportunidad para incorporar las TIC en la didáctica universitaria. Descripción de la experiencia con la plataforma ACME (UdG). *Uocpapers*, 8: 1-11.